

PRTR-forordningen, vandrammedirektivet og totale mængder kvælstof

Lad os dele problemet op i to spor:

1. PRTR-forordningen
2. Vandrammedirektivet

Ad 1) I [PRTR-bekendtgørelsen](#)¹ står i første pind i § 2:

Anlæg: en stationær teknisk enhed, hvor der gennemføres en eller flere af de aktiviteter, som er nævnt i bilag I i E-PRTR-forordningen, og enhver anden direkte forbundet aktivitet, der teknisk er knyttet til de aktiviteter, der udføres på denne lokalitet, og som kan have indvirkning på emissioner og forurening, jf. E-PRTR-forordningens artikel 2, nr. 3.

En stationær teknisk enhed kan et staldanlæg nok henføres under, men fra et planteavlsbrug stammer udledningerne fra et vidt forgrenet drænanlæg og passer ikke særligt godt til definitionen i § 2.

I [EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS FORORDNING \(EF\) Nr. 166/2006](#)² bilag 1 står der ikke noget om planteavl men kun om intensiv husdyravl og akvakultur. Nærmere defineret som:

Anlæg til intensiv fjerkræavl eller svineavl i) med 40 000 pladser til fjerkræ ii) med 2 000 pladser til slagtesvin (over 30 kg) iii) med 750 pladser til søer.

Fra [MST er sakset](#)³

Historik: Danmark implementerede oprindeligt EU's PRTR-forordning gennem virksomhedernes grønne regnskaber, og indrapporterede første gang til E-PRTR for 2007. De grønne regnskaber trådte i kraft i 1995 og blev afskaffet i 2015, og PRTR-forordningen blev derefter implementeret gennem PRTR-bekendtgørelsen, der trådte i kraft d. 13. oktober 2015. Fra 1995 til og med 2009 har Erhvervs- og Selskabsstyrelsen været ansvarlig for offentliggørelse af de grønne regnskaber, som virksomhederne fremsendte i forbindelse med deres finansielle årsregnskab. Dette overgik fra 15. marts 2010 til Miljøstyrelsen.

De seneste år har ca. 300 danske virksomheder årligt indberettet E-PRTR data. Der er ca. 2.500 danske virksomheder og husdyrbrug som potentielt kan være omfattet af indberetningspligt, men mange virksomheder har udledninger og overførsel af affald som ligger under tærsklerne, og de er derfor ikke forpligtet til at indberette data. Det er dog tilladt PRTR virksomheder at indberette frivilligt.

Altså 2.500 virksomheder kan potentielt være omfattet inkl. husdyrbrug. Det giver ikke plads til mange planteavlsbrug.

Ad 2) Vandrammedirektivet

Citat:

*"Det er først og fremmest vandrammedirektivet, der pålægger Danmark at gennemføre vandplanlægningen. Vandrammedirektivet opstiller bindende miljømål, der skal sikres tilvejebragt senest den 22. december 2027 (de mål fremgår af miljømålsbekendtgørelsen), og direktivet pålægger Danmark at vedtage indsatsprogrammer, som skal kunne sikre, at de opstillede miljømål kan opnås (foranstaltningerne er fastlagt i indsatsprogrambekendtgørelsen). **Direktivet er gennemført med lov om vandplanlægning og de nævnte bekendtgørelser.***

Ja, det er helt korrekt at Danmark skal gennemføre vandplanlægningen efter bindende miljømål. Men det er vel at mærke ikke miljømål som direktivet definerer.

Det er de miljømål som Danmark indberetter til EU, som vi forventer der skal overholdes for at opnå gode økologiske tilstande i vores vandområder. Først herefter holder EU os ansvarlig, hvis vi ikke når i mål med de mængder vi oprindeligt har oplyst.

Som en indskudt bemærkning gælder det samme for udpegning af vandløb, der kan opnå god økologisk tilstand (naturlige) kontra stærkt modificerede (ikke naturlige). Det er de enkelte lande der vurderer miljøpotentialet. Der ses en ganske stor spredning i vurderingen af stærkt modificerede vandløb, som 4 tilfældige lande havde udpeget i 2011.

- Holland 95 %
- Frankrig 22 %
- Tyskland 48 % (agronom Jan Hjedts)
- Danmark 10 %

Danmark har 90 % naturlige og 10 % stærkt modificerede vandløb, hvorimod i Holland er det lige omvendt.

Citat:

Vandrammedirektivet suppleres af en række datterdirektiver, der fastlægger mere præcise krav ift. beskyttelsen af overfladevand og grundvand. Der er to datterdirektiver, der er centrale ift. beskyttelsen imod kvælstofudledning – herunder som grundlaget for at sikre, at der ikke udledes kvælstof, der forhindrer opfyldelsen af den miljøkvalitet i vandet, der kan karakteriseres som god tilstand. Det er:

- Det er **byspildevandsdirektivet**, der spiller en central rolle ift. krav om kloakering og om spildevandssystemernes effektivitet m.v. i forhold til bl.a. at begrænse udledningen af kvælstof. Reglerne er i Danmark gennemført i **miljøbeskyttelsesloven**.
- **Nitratdirektivet** er relevant i forhold til landbrugets udledning af kvælstof. Hjemlen for gennemførelsen af de krav, der rejses over for landbruget, er **gødskningsloven og husdyrbruksloven**.

Det er disse ovenfor miljømål (totale mængder kvælstof udledt fra dansk landområde), som Danmark har indberettet til EU, der er grundlaget for de krav omkring kvælstofbegrænsning, som er nævnt i både gødskningsloven og husdyrbruksloven.

Altså, det er en faglig vurdering af, hvad der skal til for at opnå god økologisk tilstand i danske vandområder, der har erstattet en præcis lovhjemmel.

Denne faglige vurdering af totale mængder kvælstof hviler på NPO-redegørelsen fra 1984.

Den bedste tilgængelige indsigt i dette faglige grundlag, som vi har kunnet fremskaffe, er overlæge Jørgen Røjels redegørelse i bogen fra "[Anarki til hysteri](#)"⁴.

Men generelt. Når det er vores vandområder, der har fokus, må det være vandrammedirektivet der er vores "Grundlov" og der vi skal starte.

Vandrammedirektivet siger intet specifikt om kvælstof/nitrat, men henviser til nitratdirektivet når det handler om regulering af landbrugets brug af kvælstof.

Fra artikel 10 i direktivet:

Den kombinerede fremgangsmåde ved punktkilder og diffuse kilder

Medlemsstaterne sikrer indførelse og/eller gennemførelse af i tilfælde af diffuse virkninger, en kontrol der, hvor det er relevant, omfatter den bedste miljøpraksis som fastsat i Rådets direktiv 91/676/EØF af 12. december 1991 om beskyttelse af vand mod forurening forårsaget af nitrater, der stammer fra landbruget.

Og i datterdirektiverne ([byspildevands](#) - og [nitratdirektivet](#)) omtales totale mængder slet ikke, her er udelukkende tale om krav til koncentrationer.

Konklusion:

I industri og byområder kan der opstå retsvildfarelse mellem PRTR-forordninger og vandrammedirektivet, hvis der er tale om totale mængder kvælstof. Ved koncentrationer af kvælstof er der ingen konflikt.

Ved tvivlsspørgsmål må det være vandrammedirektivet der overtrumfer PRTR-forordninger, når ønsket er god økologisk tilstand i vores vandområder.

Ønsket om begrænsning af totale mængder kvælstof der udledes fra dansk landområde til det marine miljø, kan der være faglige argumenter for, men rent juridisk - i traditionel forstand - er der ingen lovhjemmel.

Deraf kan slutes, at gødskningsloven og husdyrbrugsloven kommer ind fra sidelinjen udelukkende på et fagligt - og ikke juridisk - grundlag med hensyn til begrænsning af brug af kvælstof.

Som et kuriosum har japanerne konstateret, at der er for [få næringsstoffer i deres indhavsområder](#)⁵.

29. september 2022

Fair Spildevand

¹ <https://www.retsinformation.dk/eli/ta/2021/1941>

² <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/PDF/?uri=CELEX:02006R0166-20200101&qid=1611671542367&from=DA>

³ <https://dma.mst.dk/prtr/offentlig/>

⁴ <http://uretten.dk/wp-content/uploads/2019/11/J%C3%B8rgen-R%C3%B8jel-fra-anarki-til-hysteri-for-den-travle.pdf>

⁵ <https://www.fairspildevand.dk/manglende-naeringsstoffer-forringer-fiskeriet-i-japan/>